

Ekumenska kapelica u krugu Opće bolnice Osijek

Mladen Pajtler i Vladimir Androić

UDK 2:356.36:614

Prispjelo: u listopadu 1992

Opća bolnica Osijek

Naš grad Osijek kompleksan je grad, smješten na rijeci Dravi, grad parkova i aktivnih zelenih površina, grad s mnogo lijepih i humanih urbanih prostora.

Odlaskom Turaka i dolaskom novih okupacijskih snaga, austrijske su vlasti početkom 18. stoljeća na urbanom prostoru Tvrde sagradile novu gradsku jezgru.

Godine 1967. datiraju prvi zapisi vezani uz djelovanje medicinskih disciplina.

Osječka Bolnica svojom prostornom postavkom i postavkom arhitektonski vrijednih zgrada spada u najstarije bolnice u Hrvatskoj.

Godine 1874. otvorena je i stavljena u upotrebu zgrada Bolnice u kojoj je danas Klinika za interne bolesti. Odlukom Ravnateljstva Bolnice adaptirana je zgrada Odjela za zarazne bolesti i u tom sklopu postavljena je Ekumenska kapelica s posebnim prilazom i ulazom.

Kapelica svojom arhitektonikom dopunjuje postojeću zgradu.

Poslije 43 godine komunističke zabrane, 22. prosinca 1991. Kapelica je svečano otvorena.

Ključne riječi: Ekumenska kapelica

Naš grad Osijek kompleksan je grad, smješten na rijeci Dravi, grad parkova i aktivnih zelenih površina, grad s mnogo lijepih i humanih urbanih prostora.

Sponosom možemo reći i ubrojiti ga u rijetke gradove s tako skladnim prostorima nastalim po mjeri čovjeka.

Da bi se grad doživio punom mjerom, promatrač se mora kretati kroz gradski pejzaž, njegovim ulicama, promatrati ga i osjećati.

Uglavnom je poznata činjenica da su počeci grada Osijeka na površinama vojne tvrđave, današnje Tvrde. Po stilskim značajkama od svog početka urbanog izvođenja do danas čini jedinstvenu urbanističko-spomeničku cjelinu koja je već u 14. stoljeću građenjem gradskih zidova bila prostorno potpuno definirana. (2)

Oslobađanjem od turske vlasti i dolaskom novih okupacijskih snaga, austrijske su vlasti početkom 18. stoljeća na urbanom prostoru Tvrde sagradile novu gradsku jezgru. (2)

U novoj gradskoj jezgri pojavljuju se ova medicinska djelovanja i zapisi o njima (1697).

Zbog skučenosti prostora unutar zidova, te razvojem tehnike, trgovine i društvenih stremljenja, imućniji dio stanovništva preseljava i na zapadu osniva novo naselje, budući Gornji grad, a potom i Donji grad.

Tijekom godina naslijeđenom arhitektonikom i utjecajem svjetske znanosti, umjetnosti i arhitekture, zgrade i sklopovi zgrada u sva tri gradska središta, Tvrde, Gornjeg grada i Donjeg grada, sadrže stilske pripadnosti

baroknog graditeljstva, secesije do arhitekture između dva svjetska rata i poslije rata.

Osječka Bolnica svojom prostornom postavkom i postavkom zgrada spada u najstarije bolnice u Hrvatskoj, a povijest i izgradnja Bolnice vrlo su zanimljivi.

Godine 1874. otvorena je i stavljena u upotrebu zgrada Bolnice kao rezultat zaklade trojice uglednih građana Osijeka, gostioničara Johann Kohlhoffera, učinjača kože Josefa Huttlera i Isusovca Cristiana Monspergera. (1)

Daljnijom gradnjom krug Opće bolnice u Osijeku dobivao je izgled moderne bolnice paviljenskog tipa. Izgrađeni su objekti:

– Neurologija, 1930. godine,

– Ravnateljstva zgrada, 1930. godine, u kojoj je do 1945. godine bila i bolnička kapelica,

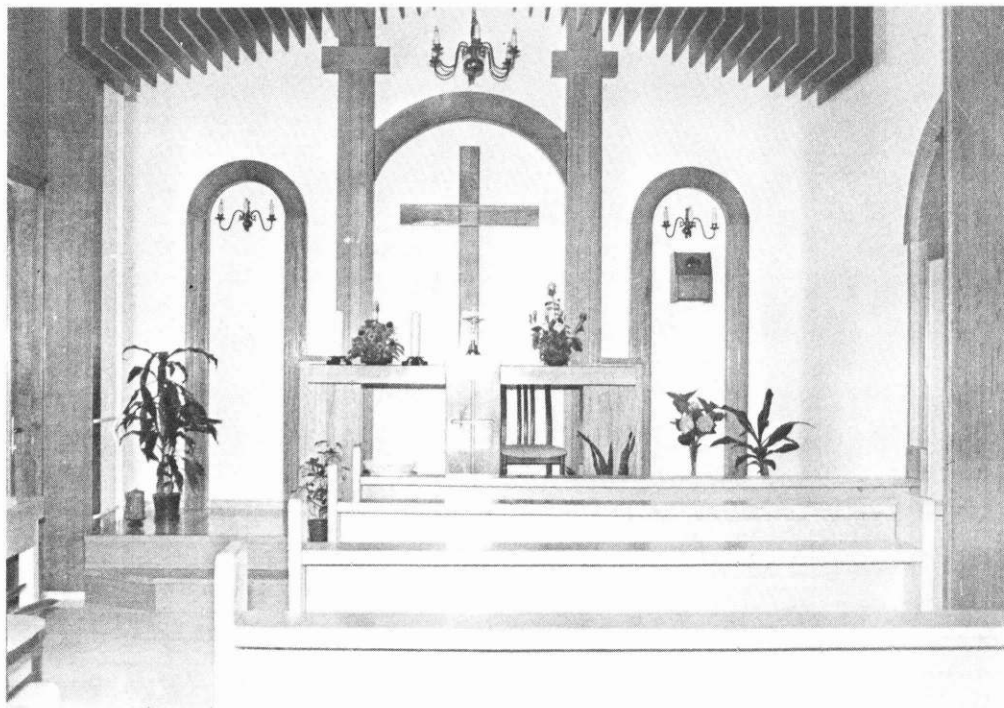
– Zarazni odjel, 1934. godine.

Dislocirani objekti imaju također stilske i graditeljske vrijednosti. Odjel za fizikalnu terapiju i rehabilitaciju, početkom 19. stoljeća (dvorac obitelji Pejačević), Odjel za kožne i spolne bolesti, 1925. godine, Ortopedija, 1906. godine (secesija), Plućni odjel 1930. godine i Očni odjel, 1930. godine (secesija).

PROJEKTNI PROGRAM

Odlukom Ravnateljstva Bolnice donešeno je rješenje da se u krugu Opće bolnice Osijek izgradi ili adaptira u postojećim prostorima bolnička kapelica.

SLIKA 1.
Unutrašnjost bolničke kapelice (Snimila: Ljubica Đuran)
FIGURE 1.
The interior of the hospital chapel (Photograph: Lj. Dj.)

SLIKA 2.
Zgrada odjela za zarazne bolesti poslije adaptacije
FIGURE 2.
The building of the Department of Infectious Diseases after the adaptation

SLIKA 3.
Zgrada Odjela zarazne bolesti prije adaptacije
FIGURE 3.

The building of the Department of Infectious Diseases before the adaptation

SLIKA 4.
Opća bolnica Osijek, kapelica, presjek
(Crtala: Andrea Štimac)

FIGURE 4.

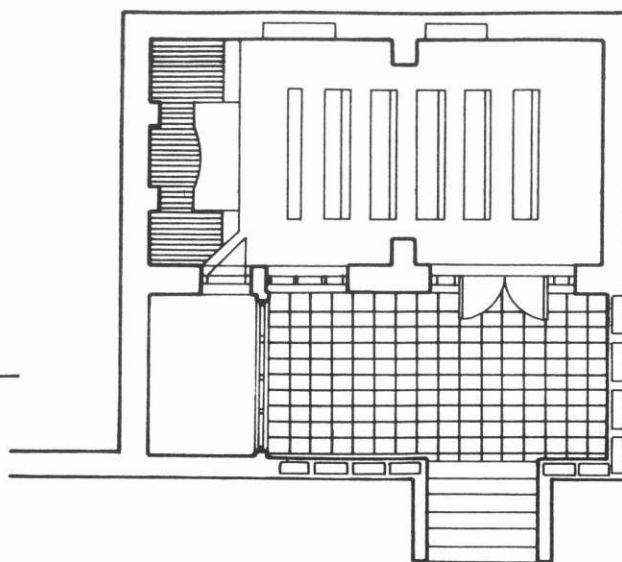
General Hospital Osijek, the chapel, section

SLIKA 5.
Opća bolnica Osijek, kapelica, tlocrt
(Crtala: Andrea Štimac)

FIGURE 5.

General Hospital Osijek, chapel

Bolnička kapelica je postojala u današnjoj Ravnatelj-
skoj zgradi.

Odlukom komunističkih vlasti kapelica je zatvorena
1945. godine.

Buduća bolnička kapelica treba biti postavljena u
zgradi Odjela za zarazne bolesti s posebnim prilazom i
ulazom preko prekrasne zelene površine. Vanjski izgled
kapelice nadopunit će bočnu fasadu postojeće barokne

zgrade Odjela za zarazne bolesti. Bolnička kapelica tre-
ba sadržavati sljedeće prostore:

- ulazni dio
- pokrivena ulazna terasa
- prostor kapelice za 50 osoba s oltarom
- sakristija

Za gradnju se trebaju upotrebljavati materijali pove-
zani sa slavonskim podnebljem.

REALIZACIJA

Osnovan je Odbor za izgradnju bolničke kapelice. Predsjednik Odbora dr. Mladen Pajtler svojim je osobnim angažmanom i angažmanom čitavog Odbora, te s projektantom arh. Vladimirom Androićem, dipl.ing. uspio u tijeku žestokih agresija srbijansko-četničkih hordi prikupiti sredstva iz donacija djelatnika raznih poduzeća i privatnika.

Bolnička kapelica je svečano otvorena 22. prosinca 1991. godine poslije 43 godine komunističke zabrane. Svečano otvorenje je vodio gospodine Ćiril Kos, đakovački biskup.

BOLNIČKA KAPELICA

Investitor: Odbor za izgradnju, predsjednik Odbora dr. Mladen Pajtler

Lokacija: krug Opće bolnice Osijek, zgrada Odjela za zarazne bolesti

Izvođač: Majstorska radionica Ante Šćurla, Osijek

Projektant: arh. Vladimir Androić, dipl.ing.

Završetak gradnje: 22. prosinac 1991. godine.

LITERATURA

1. Firingir K, Utvić V. Povijest bolničkih ustanova u Osijeku od 1739 – 1930. Opća bolnica Osijek, Osijek 1970.
2. Mažuran I. Urbanistički razvoj i spomenički značaj osječke Tvrde. Revija, Osijek 1974.

Abstract**OECUMENIC CHAPEL AT GENERAL HOSPITAL IN OSIJEK****Mladen Pajtler and Vladimir Androić**

Osijek General Hospital

Our town Osijek is a complex town, located on the river Drava, the city of parks and live green areas. It is town with many beautiful and urbanized human places.

In the times of leaving Turks, and with the arrival new occupying forces, Austrian government was built new city nucleus in the beginning of the 18th century, on the place of Tvrđa.

In the new city centre, in 1697. with appearance medical science, we can found also first paper marks. Hospital in Osijek is one of the oldest hospital in Croatia, including hers ambiental structure and worth buildings.

In the 1874. in the todays building of, Internal medical clinic, the Hospital in Osijek was started with his work.

With decision from Head office of general Hospital in Osijek, the Ecumenic Chapel was founded, located in the area of Hospital yard, in the building of Infectology department, with separated enterance.

The Chapel, with his architecture construction, is logically conect with primar building.

On the 22nd of decembre, 1991. after 43 years of communist veto, the Chapel was ceremoniously opened.

Key words: Oecumenic chapel

Received: October, 1992